

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 36Csp/51/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119424019
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Moravčíková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2020:6119424019.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudkyňou JUDr. Katarínou Moravčíkovou, v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, právne zastúpený JUDr. Oskar Chnápko, advokát, Komenského 3, Banská Bystrica, proti žalovaným: 1) C. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, 2) B. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, obaja právne zastúpení JUDr. Peter Vachan, advokát, Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, o zaplatenie 6 325,85 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu zamietá.

II. Žalovaným v 1. a 2. rade priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobou, doručenou pôvodne na Okresný súd Banská Bystrica dňa 04.11.2019, sa žalobca domáhal od žalovaných zaplatenia sumy 6 325,85 eur so zmluvným úrokom 10,90% ročne zo sumy 5576,39 eur od 20.12.2018 a úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5 576,39 eur od 20.12.2018 do zaplatenia. Uviedol, že žalovaným v 1. a 2. rade (ďalej ako žalovaní) bol pôvodným veriteľom - Poštovou bankou, a.s., poskytnutý úver v sume 6 600 eur. Pôvodný veriteľ vyhlásil po predchádzajúcej výzve v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka listom zo dňa 02.03.2017 predčasnú splatnosť úveru č. 1478666739, a to podľa čl. 6 obchodných podmienok pre úver. Žalovaní si svoj záväzok napriek výzve nesplnili. Žalovaná suma pozostávala z celkovej istiny vo výške 5 576,39 eur, dlžných úrokov z omeškania k 19.12.2018 vo výške 749,46 eur, zmluvného a zákonného úroku z omeškania.

2. Na základe výzvy súdu žalobca netrval na žalobe v časti príslušenstva, a to zmluvného úroku a poplatkov. Navrhol, aby mu súd priznal nárok na zákonný úrok z omeškania odo dňa nesledujúceho po zosplatení úveru. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 10.03.2020 platobný rozkaz, voči ktorému podal žalovaný v 2. rade odpor, v ktorom vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Banská Bystrica, z dôvodu čoho bola vec postúpená tunajšiemu súdu na ďalšie konanie a rozhodovanie. Súd uznesením zo dňa 12.08.2020, č. k. 36Csp/51/2020-153, zrušil z dôvodu podaného odporu platobný rozkaz v plnom rozsahu.

3. V odpore uviedol, že neuznáva žalobcom uplatnený návrh v celom rozsahu, pričom zmluva o úvere dobrá pôžička zo dňa 25.03.2014 je bezúročná a bez poplatkov, pretože obsahuje nesprávny údaj o celkovej čiastke spojenej so zaplatením úveru vo výške 10 804,06 eur. Keďže nesprávna výška celkovej čiastky spojenej so zaplatením úveru bola použitá pri výpočte RPMN, zmluva obsahuje aj nesprávnu výšku RPMN. Súčin mesačnej splátky a počtu splátok, teda $101,10 \times 120 = 12\,132$ eur (poukázal na rozsudky KS v Trenčíne sp. zn. 5Co/245/2017 a 4Co/122/2018). Podľa neho žalobca neuviedol, akým spôsobom bola overená bonita klienta, vzniesol námietku premlčania, pretože premlčacia doba

zosplatneného dlhu začala plynúť 20.11.2016 (splátka, s ktorou boli žalovaní v omeškaní viac ako 3 mesiace a kvôli omeškaniu s touto splátkou bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru) a uplynula dňa 20.11.2019. Zároveň uviedol, že za výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno považovať list zo dňa 03.02.2017 označený ako „Vec: Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ Ani následná výzva na úhradu dlžnej sumy zo dňa 02.03.2017 však neobsahuje žiadne upozornenie, že ak nedôjde k úhrade dlžnej sumy, Poštová banka, a.s. ako právny predchodca žalobcu bude oprávnená postúpiť pohľadávku z banky aj na tretiu osobu a teda tento dokument nemožno považovať za výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách (rozs. Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 15Co/240/2018). Preto namietať vecnú legitimitáciu žalobcu, na ktorú je súd povinný prihliadnúť ex offio.

4. Žalobca k podanému odporu žalovaného v 2. rade uviedol, že žaloba bola podaná na súd pred uplynutím premlčacej doby, a to dňa 30.10.2019, preto túto námietku považoval za irelevantnú. Bonita klientov bola overená na základe údajov poskytnutých žalovanými, a to výplatnými páskami, ktoré sami predložili. Žalobca tvrdil, že aktívnu legitimitáciu preukázal výzvou zo dňa 03.02.2017, ktorou upozornil žalovaných podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka na pohľadávku banky, vyplývajúcu zo zmluvy o úvere. Následne vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru po uplynutí zákonom stanovenej doby, vyzval žalovaných na zaplatenie v lehote 10 dní a až následne po viac ako 90 dňoch právny predchodca žalobcu postúpil pohľadávku zodpovedajúcu peňažnému záväzku žalobcovi. Právny predchodca žalobcu splnil predpoklady podľa § 92 ods. 8 o bankách k tomu, aby mohol pohľadávku postúpiť. Nesúhlasil s tvrdením žalovaného v 2. rade ohľadne nesprávneho výpočtu RPMN, v zmluve je zahrnuté aj poisťné. Pretože právny predchodca žalobcu v čase uzatvorenia zmluvy nijakým spôsobom nezvýhodňoval úvery s poistením a klient si vybral poistenie sám a dobrovoľne, banka poistenie do RPMN nezahrnula.

5. Žalovaný v 2. rade v rámci dupliky uviedol, že obligatórnou náležitosťou v zmysle § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, účinného ku dňu podpisu zmluvy, bola aj úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru. Z dikcie daného ustanovenia vyplýva, že obligatórnou náležitosťou nie je len uvedenie úrokovej sadzby, ale aj ďalších náležitostí vzťahujúcich sa k úrokovú sadzbu, aj ročná percentuálna miera nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov (rozs. Krajský súd Žilina, sp. zn. 7Co/252/2019, rozhodnutie ÚS SR, IV.ÚR 71/2013, smernica EP a Rady 2008/48/ES, rozs. Krajský súd Prešov, sp. zn. 8Co/49/2019). Keďže v danej zmluve o úvere nie sú uvedené všetky predpoklady použité na výpočet RPMN prostredníctvom reprezentatívneho príkladu, v ktorom sa uvedú všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery, zmluva o úvere neobsahuje ďalšiu povinnú náležitosť, a preto je podľa žalovaného v 2. rade bezúročná a bez poplatkov. Podľa neho žalobca ani nepreukázal, že veriteľ pri poskytnutí úveru konal s odbornou starostlivosťou (§ 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch). Hoci v zmluve sa uvádzajú „Údaje Klienta o zamestnaní a finančnej situácii“, uvedené nie je postačujúce, pretože žalobca v rozpore s ustanovením § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch najmä nepreukázal (ani netvrdil), že by veriteľ zisťoval ďalšiu úverovú zaťaženosť žalovaného prostredníctvom príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch. Veriteľ uvedeným spôsobom nepostupoval (keď posudzoval schopnosť žalovaného splácať úver bez riadnych údajov o jeho príjmoch a výdavkoch a bez dokladov o nich a najmä bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch), čím hrubým spôsobom porušil svoje povinnosti stanovené v § 7 ods. 1 zákona. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch sa úver považuje v zmysle § 11 ods. 2 zákona za bezúročný a bez poplatkov a zároveň veriteľ nebol oprávnený vyžadovať od žalovaného jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru úverovú zaťaženosť žalovaného prostredníctvom príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch. Podľa názoru žalovaného v 2. rade za výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno považovať výzvu zo dňa 03.02.2017, keďže neobsahuje upozornenie na postup v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, čo potvrdzuje rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 21.05.2020, sp. zn. 1Co/301/2019. Zo zmluvy o úvere však musí spotrebiteľ jednoznačne vedieť, koľko splátok uhradí a v akej výške. Uvedený postup, ktorý uvádza žalobca, však v danej zmluve absentuje, čo je v rozpore s citovaným ustanovením § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, účinného v čase podpisu zmluvy.

6. Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom právny zástupca žalobcu zotrval na podanej žalobe a uviedol, že sa domáhajú zaplata len dlžnej istiny spolu so zákonným úrokom z omeškania. Žalobca nedisponuje doručenkou ani podacím hárkom, z ktorého by bolo zrejmé doručenie výzvy z 03.02.2017 žalovanému v 2. rade a poukázal na to, že táto skutočnosť nebola spochybnená, preto je nesporná. Mal za to, že z výzvy na splatenie dlžnej časti úveru, adresovanému tak žalovanej 1 ako aj 2, tieto boli doručované na rovnakú adresu z dôvodu, že obaja žalovaní majú spoločnú adresu trvalého bydliska. V konaní žalobca preukázal, že doručoval žalovanej 1. výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a to podacím hárkom zo dňa 06.02.2017. V prípade, ak by žalobca aj nedoručoval predmetnú výzvu žalovanému 2., ten sa musel oboznámiť s výzvou, ktoré bola zasielaná a doručená žalovanej 1. Zo samotnej procesnej obrany žalovaného v 2. rade je zrejmé, že mu bola doručovaná, pretože túto skutočnosť nespochybňoval žiadnym spôsobom. Výzva podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách je obsiahnutá vo výzve na úhradu dlžnej sumy z 02.03.2017, ktorou právny predchodca žalobcu oznámil žalovaným, že predčasne zosplatňuje úver v plnom rozsahu. Až po uplynutí 90 dní odo dňa tejto výzvy postúpil pohľadávku zmluvou zo dňa 20.12.2018. Žalobca hodnoverne preukázal aktívnu legitimitáciu a navrhol žalobe vyhovieť.

7. Právny zástupca žalovaného v 2. rade ako aj žalovanej v 1. rade, ktoré prevzal dňa 21.10.2020, ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní ako aj neúčast' žalovaných a súhlasil s prejednaním vecí v ich neprítomnosti.

8. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to aktuálnym stavom úveru, podacím hárkami, doručenkami, obchodnými podmienkami Poštovej banky, a.s., oznámením o postúpení pohľadávky, zmluvou o postúpení pohľadávok, predpisom splátok, výzvou na zaplatenie, sadzobníkom poplatkov, výzvou na splatenie dlžnej časti úveru, všeobecnými obchodnými podmienkami, výzvou na úhradu dlžnej sumy, zmluvou č. 1478666739, výpisom z účtu, vyjadreniami strán sporu, ako aj ostatnými listinami, obsiahnutými v spise, a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

9. Medzi pôvodným veriteľom - Poštovou bankou, a.s. a žalovanými v pozícii dlžník - žalovaná v 1. rade a spoludlžník - žalovaný v 2. rade, bola uzatvorená zmluva o úvere dňa 25.03.2014, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 6 600 eur. Mesačná splátka bola dohodnutá na sumu 101,10 eur (z toho poistné 10,10 eur), pričom žalovaní mali úver splatiť v 120. splátkach, s dátumom konečnej splatnosti ku dňu 20.03.2024.

10. Na základe upozornenia - výzvy na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 03.02.2017 mali byť žalovaní oboznámení s tým, že podstatným spôsobom porušili ustanovenia zmluvy o úvere a obchodných podmienok a ani napriek predchádzajúcej upomienke neuhradili svoje záväzky. Preto ich Poštová banka týmto listom upozornila podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, že ku dňu 03.02.2017 je pohľadávka banky viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 282,44 eur. Vyzvala ich na zaplatenie v lehote 15 kalendárnych dní od doručenia výzvy, pričom v opačnom prípade je oprávnená vyhlásiť úver predčasne splatným a žiadať od nich úhradu celej úverovej pohľadávky. Z podacieho hárku zo dňa 06.02.2017 je zrejmé, že na adresu žalovanej v 1. rade bola odoslaná zásielka z Poštovej banky, a.s. doporučené, 2. triedou.

11. Výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 02.03.2017, veriteľ predčasne zosplatnil úver žalovaných k 02.03.2017 a vyzval ich na zaplatenie dlžnej sumy 5 728,72 eur v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy. Oznámil im, že inak pristúpi k vymáhaniu dlžnej sumy súdnou cestou, podaním žaloby na súd a následne podaním návrhu na vykonanie exekúcie, čím sa dlžná suma navýši o trovy konania. Predmetná výzva bola doručená žalovanej v 1. rade a v 2. rade dňa 15.03.2017.

12. Dňa 20.12.2018 bola medzi Poštovou bankou, a.s., a žalobcom podpísaná zmluva o postúpení pohľadávok, pričom listom žalobcu zo dňa 02.01.2019 bolo žalovaným oznámené postúpenie pohľadávky banky voči žalovaným zo zmluvy zo dňa 25.03.2014, pričom dlžný záväzok žalobca vyčíslil na sumu 6 325,85 eur ku dňu 19.12.2018. Oznámenie bolo žalovaným odosielané dňa 02.01.2019.

13. Žalobca výzvou na zaplatenie pohľadávky zo dňa 08.08.2019 vyzval žalovaných na zaplatenie dlžnej sumy 6 889,41eur, ktorú im zaslal každému samostatne dňa 12.08.2019, o čom predložil poštový hárkok.

14. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

15. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

16. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom ku dňu predčasnej splatnosti úveru) ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20120301.html>>najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

17. Podľa § 524 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

18. Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

19. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

20. Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky, ku ktorému v tejto veci došlo zmluvou zo dňa 20.12.2018), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

21. Zmluvný vzťah strán sporu, založený na základe vyššie uvedenej zmluvy o úvere, spadá pod úpravu zákona o spotrebiteľských úveroch a Občianskeho zákonníka. Uzavretú úverovú zmluvu teda súd posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že také ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

22. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca nebol pôvodným veriteľom pohľadávky, ale veriteľom sa stal až na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, súd aj na základe námietky žalovaných skúmal, či žalobca je, resp. nie je aktívne vecne legitimovaným subjektom v predmetnej právnej

veci. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 6. 2010, sp. zn. 2Cdo 205/2009).

23. V prejednávanej spore sa súd teda zaoberal spornou otázkou, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ktorej predčasnú splatnosť vyhlásil pôvodný veriteľ - Poštová banka, a.s., listom zo dňa 02.03.2017. Vyriešenie tejto otázky považoval súd za otázku zásadného významu z hľadiska platnosti postúpenia pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu, ktorý nemá štatút banky, a tým aj zásadnú otázku pre posúdenie aktívnej legitímácie žalobcu v tomto spore.

24. V prvom rade súd uvádza, že podľa žalobcu k predčasnému zosplatneniu úveru zo strany banky malo dôjsť dňa 02.03.2017. Pokiaľ chcel žalobca preukázať, že došlo k zosplatneniu úveru, bolo jeho povinnosťou preukázať, že boli splnené podmienky stanovené v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Teda žalobca musel preukázať, že žalovaní boli vyzvaní na doplatenie zameškaných splátok po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a súčasne boli upozornení v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že výzva zo dňa 03.02.2017, považovaná žalobcom za výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, bola zasielaná žalovanej v 1. rade poštou dňa 06.02.2017, o čom predložil žalobca podací hárok, na ktorom je uvedená žalovaná v 1. rade. Pokiaľ ide o žalovaného v 2. rade, ktorý bol spoludlžníkom, žalobca predložil len samotné upozornenie zo dňa 03.02.2017, adresované žalovanému v 2. rade, bez toho, aby preukázal, že by sa bol tento list dostal do jeho dispozície. Sám právny zástupca žalobcu uviedol, že takýto dôkaz nemá k dispozícii. S jeho tvrdením o tom, že ide o nesporné tvrdenie ako aj to, že ak majú žalobcovia spoločnú adresu, musel sa s upozornením aj žalovaný v 2. rade oboznámiť, pretože ju zasielal žalovanej v 1. rade, sa súd nestotožnil. V tomto prípade predsa mal súd povinnosť skúmať platnosť postúpenia pohľadávky ako aj skutočnosti, ktoré mu predchádzajú, tj. súvisia s úkonmi vo vzťahu k splácaniu úveru, resp. jeho zosplatneniu, a to aj s poukazom na § 295 Civilného sporového poriadku. Súd sa musel zaoberať ex offo aj otázkou platnosti zosplatnenia úveru, a to bez rozdielu toho, či by boli žalovaní ako spotrebiteľia zastúpení advokátom alebo nie. V tomto smere súd poukazuje na spôsob konania právneho predchodcu žalobcu ako aj samotného žalobcu, ktorí vždy samostatne pre každého zo žalovaných ako dlžníkov vyhotovovali osobitné listy a tieto im následne takto aj odosielali. Podľa čl. II obchodných podmienok spoludlžník je osoba, ktorá je zaviazaná spoločne a nerozdielne s dlžníkom na plnenie záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere, pričom nie je oprávnená meniť ustanovenia zmluvy a spĺňa definíciu pojmu dlžník; dlžník môže mať viacerých spoludlžníkov.

25. Dôkazné bremeno v smere preukázania tejto skutočnosti bolo na žalobcovi, ktorý ho neunesol. S poukazom na tieto skutočnosti súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že zo strany jeho právneho predchodcu došlo platne k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, a to z dôvodu, že nebolo preukázané splnenie podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka minimálne vo vzťahu k žalovanému v 2. rade, čo žalobca sám aj potvrdil a vo vzťahu k žalovanej v 1. rade predložil len doklad o odoslaní výzvy bez toho, aby predložil aj dôkaz o skutočnom doručení tohto upozornenia zo dňa 03.02.2017 žalovanej v 1. rade.

26. Vo všeobecnosti platí, že postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa vstúpi nový veriteľ, čiže dochádza k zmene v osobe veriteľa. Keďže ide o významnú zmenu v osobe veriteľa, ustanovuje Občiansky zákonník pre postúpenie pohľadávky písomnú formu a zároveň ustanovuje, ktoré pohľadávky nie sú spôsobilým predmetom postúpenia. Osobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. môžu upravovať osobitné podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie potrebné. Problémom je otázka platnosti či neplatnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Teda, či podmienky pre postúpenie pohľadávky banky bez súhlasu žalovaného na tretiu osobu, ktorá nie je bankou (žalobca) podľa § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách, musia byť splnené, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky voči žalovanému na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok, alebo v prípade ich nedodržania prichádza sankcia v podobe absolútnej neplatnosti právneho úkonu postúpenia.

27. Pri rozhodovaní v tomto spore bolo potrebné vychádzať tak z ustanovenia § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom. V prípade, ak by postúpenie bolo v rozpore so zákonom, bol by daný dôvod na

aplikáciu ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je neplatný právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018, z ktorého je zrejme, že ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcejmi skutočnosťami (podmienkami) je preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Tieto isté podmienky musia byť splnené aj pri prelomení bankového tajomstva, aby nedošlo k jeho porušeniu. Uvedené spolu úzko súvisí, avšak vzájomne sa nevylučuje.

28. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že v tomto prípade išlo o spotrebiteľský spor ako aj to, že nebola splnená tak podmienka pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru ku dňu 02.03.2017 a tým pádom ani podmienka pre platné postúpenie pohľadávky. Napriek tomu, že výzva banky zo dňa 02.03.2017 na predčasné splatenie zostatku úveru, bola obom žalovaným doručená, súd ju nepovažoval za výzvu, ktorá by spĺňala náležitosti podľa § 92 ods. 8 o bankách. Z toho vyplýva, že výzvu na úhradu dlhu totiž nenapĺňa list zo dňa 02.03.2017 označený ako „výzva na úhradu dlžnej sumy“. Žalobca teda v konaní nijako nepreukázal, že by doručil písomnú výzvu klientom banky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, tj. žalovaným.

29. Keďže v tomto prípade pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, neboli splnené ani podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách, ide o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylúčené/zakázané. Ide tu teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

30. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba pohľadávka (alebo jej časť), ktorá je splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy potom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky v banke, ktoré musia byť v čase postúpenia pohľadávky splnené. Pokiaľ nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, splatnými sa do tej doby mohli stať len jednotlivé splátky úveru, so zaplatením ktorých bol dlžník v omeškaní. V okolnostiach posudzovanej veci súd dospel k záveru, že vzhľadom na fakt, že ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver z dôvodu, že nedošlo k riadnemu vyhláseniu jeho mimoriadnej splatnosti, právny predchodca žalobcu - Poštová banka, a.s., nebol oprávnený postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu - žalobcovi. Splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách je v súdnom konaní povinný tvrdiť a preukázať postupca, ktorý takto postúpenú pohľadávku v súdnom konaní uplatňuje. Ten je povinný tvrdiť a dokázať splnenie predpokladov svojej aktívnej legitímácie na podanie žaloby, a teda splnenie podmienok platného postúpenia. Preto súd usúdil, že žalobca v danom prípade nesplnil svoju povinnosť tvrdiť a preukázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (žalovaných dlžníkov) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klienti napriek tomu zostali v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní, a dôkazné bremeno v tomto smere neunesol. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka - žalobcu. Možno dodať, že za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách pritom nie je možné považovať výzvu na úhradu dlžnej sumy (z 02.03.2017), resp. upozornenie na možné zosplatenie vyhlásením mimoriadnej splatnosti (z 03.02.2017), pokiaľ sa vo výzve neodkazuje na postup podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Spotrebiteľ totiž vo výzve musí byť upozornený nielen na omeškanie, ale aj na jeho následok, na vôľu banky postúpiť pohľadávku a na možnosť zvrátiť postúpenie. Žalobca v danom prípade nepreukázal, že by jeho právny predchodca pred postúpením pohľadávky takúto výzvu reálne žalovaným spotrebiteľom zaslal a doručil, keďže to ani nevyplýva z obsahu predmetných výziev.

31. Pretože do dňa postúpenia pohľadávky (20.12.2018) nedošlo platne k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, ako aj to, že právny predchodca žalobcu - Poštová banka, a.s., ani nepreukázal dodržanie postupu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, nebol oprávnený postúpiť svoju pohľadávku z úveru inému subjektu. S ohľadom na túto skutočnosť súd dospel k záveru, že žalobca nie je nositeľom práva, ktoré bolo predmetom postúpenia a bolo žalobcom uplatnené v tomto konaní, preto mu nie je možné toto právo priznať.

32. Dôvodom pre zamietnutie žaloby je nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu; skúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej alebo pasívnej, je imanentnou súčasťou každého súdneho konania, pričom súd ju skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamieta, pričom zistenie nedostatku vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby.

33. Súd okrem iného konštatuje, že neprihliadol na podanie občianskeho združenia Všeobecnej ochrany práv spotrebiteľov, pretože neobsahovalo jednu zo všeobecných náležitostí podania, a to podpis podľa § 127 ods. 1 písm. e) Civilného sporového poriadku. Z predmetného podania bolo zrejmé, že ide o kópiu podpisu, ktorý by mal patriť osobe s menom a priezviskom Q. P., predseda. Predmetné občianske združenie je evidované na Ministerstve vnútra SR, pričom ako štatutárny orgán je evidovaná A. C., nar. XX.XX.XXXX, a to od 11.08.2020. Túto informáciu súd zistil z verejne dostupnej informácie na internete, preto je zrejmé, že podanie nebolo urobené ani štatutárnym orgánom občianskeho združenia, evidovaným v registri združení.

34. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej ako CSP), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

35. Podľa § 262 ods.1, ods.2 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

36. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 Civilného sporového poriadku, pretože žalovaní v 1. a 2. rade boli v konaní plne úspešní, priznal im nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Strany sporu nenavrhlí a ani súd nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by mal postupovať podľa § 257 Civilného sporového poriadku a náhradu trov konania žalovaným nepriznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Nitra.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.